

Tendencije suvremenog razvoja općine Đurđevac

Da bi se bolje uočile mogućnosti suvremenog razvoja općine Đurđevac, potrebno je istaknuti od čega se još nedavno u privrednom razvoju počelo, što se ostvarilo i postiglo.

Počelo se od želja i razmišljanja o danima kada ćemo imati lijepa naselja i napredna sela, školovane generacije, asfaltirane ceste, industrijske radnike i kad će život svakog čovjeka biti lijep i sretan.

Općina Đurđevac od uvijek je bila tradicionalno čisto poljoprivredna općina bez druge privrede i industrije, a to znači bez radničke klase i stručnih kadrova koji bi nosili i ubrzali proces privrednog razvoja. Tradicionalno to je bila općina s ratarskom, a posebno stočarskom proizvodnjom, jer poljoprivrednik — Podravec ne prodaje na tržištu ratarske proizvode kukuruz i pšenicu, već ih, a naročito kukuruz, plasira na tržište preko stočarstva.

Prolazile su godine u traženjima i lutanjima, razvoj općine sprovodio se više stihijski, a manje planski i organizirano, bilo je uspjeha, radilo se kako se moglo i znalo.

Poljoprivreda kao osnovna privredna grana, plodne oranice, marljiv seljak, ratarska i stočarska proizvodnja, žetve i berbe, »svati i kolinja«, »gorice i kleti« činili su svakodnevni život.

Ali, sve ovo nije moglo stvoriti uvjete bržeg ekonomskog privrednog razvoja općine.

Razmišljalo se i tražila rješenja kako ubrzati privredni razvoj, jer samo motika i oranica nisu mogli osigurati privredni razvoj.

Dugo su bile prisutne teškoće oko utvrđivanja osnovnih pravaca privrednog razvoja kao i nosilaca razvoja, a bilo je prisutno i pomanjkanje razvojnih programa u organizacijama udruženog rada kao i stručnih kadrova, nosilaca i kreatora razvoja. Nije bilo dovoljno samoinicijative ni hrabrosti ulaženja u veće investicije privrednog značaja, kao ni poslovnog povezivanja s udruženim radom razvijenijih područja.

Podaci posljednjeg desetljeća o društveno-ekonomskom i političkom razvoju općine govore o mnogim promjenama; to je vidljivo u suvremenijoj poljoprivrednoj proizvodnji, u broju traktora, kombajna i ostalih priključnih strojeva, u broju izgrađenih društvenih stanova i obiteljskih kuća, u sprovedenoj elektrifikaciji, plinifikaciji i izgrađenim vodovodima, u mnogim kilometrima asfaltiranih prometnica, u novim školskim, zdravstvenim, privrednim i drugim objektima, u razvoju industrije, a prije svega u novim samoupravnim, društvenim odnosima.

Iako još uvijek općina nije dovoljno privredno razvijena i zaostaje za prosjekom razvijenošću SR Hrvatske, optimistički se gleda na budućnost, jer područje općine bogato je sirovinama, a koje nisu još uvijek dovoljno iskorištavane.

Na prirodnim bogatstvima temelje se svi budućí razvojni programi, a osnovni pravci privrednog razvoja općine su: agroindustrijski kompleks, šumarstvo i drvena industrija, industrija građevinskog materijala i proizvodnja zemnog plina.

PRIRODNI PREDUVJETI RAZVOJA

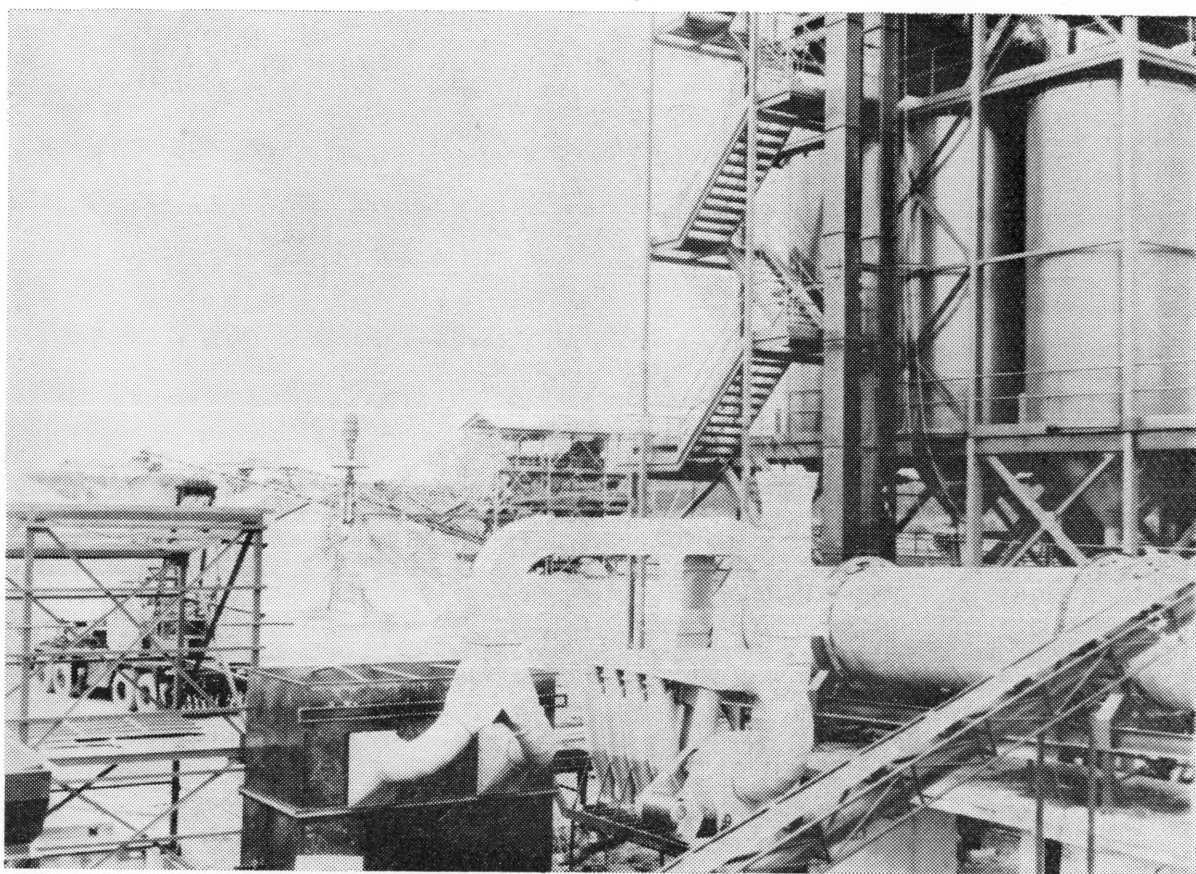
Općina Đurđevac prostire se na površini od 680 km² i zauzima 11,7 posto ukupnog područja Bilogorsko-podravske regije. Prema popisu stanovništva iz 1971. godine na tom području živjelo je 47.788 stanovnika, ili 12,3 posto stanovnika Bilogorsko-podravske regije. Sa 70,3 stanovnika na 1 km² ovo područje je gušće naseljeno od područja Bilogorsko-podravske regije, gdje na 1 km² otpada 66,9 stanovnika.

Po svom geografskom položaju općina zauzima sjevero-istočno područje središnje Hrvatske, kojim prolazi važna prometnica u pravcu Varaždin, Koprivnica, Đurđevac, Virovitica, Osijek, a jednim se krakom u Đurđevcu odvaja u pravcu Bjelovara i Zagreba. Promatrajući ovo područje sa stanovništva reljefa i konfiguracije tla, najveći dio područja čini ravnica između rijeke Drave i pitomih brežuljaka Bilogore. Najveći dio ravnice sačinjavaju obradive površine bogate humusom, a što je vrlo povoljno za intenzivni uzgoj poljoprivrednih kultura. Zahvaljujući prirodnom bogatstvu dobrog boniteta zemljišta i povoljnim klimatskim uvjetima, ovo područje ima sve preduvjete za razvoj agroindustrijske proizvodnje.

Od ukupne površine općine 59,1 posto otpada na obradive poljoprivredne površine, 33,7 posto na šume i 7,2 posto čini ostalo. Jedna trećina općine pokrivene šumom čini važan izvor sirovine za razvoj drvene industrije. U prirodno bogatstvo spada pijesak i šljunak, a koje su sirovine omogućile razvoj građevinske industrije, a u utrobi zemlje prisutnost plina, nafte i tople vode otvara buduće nove razvojne perspektive.

Regulacija rijeke Drave, izgradnja dravskih hidroelektrana i dravskog vodenog puta, a s time u vezi buduća melioracija i komasacija, bit će daljnji prilog privrednom razvoju općine.

Prirodni uvjeti pružaju mogućnosti razvoja vikendnog i lovnog turizma.

Bogatstvo plina i nafte mijenja izgled podravskih ravnica. U Virju je u gradnji centralna plinska stanica

Općina Đurđevac već u proteklih nekoliko godina, kao izrazito poljoprivredna općina, gubi ove značajke, a u neposrednom razdoblju to će biti još i više.

KRETANJE STANOVNIŠTVA

Radi ubrzanijeg privrednog razvoja općine, a posebno industrije, u idućem razdoblju se

predviđa da neće dolaziti do smanjenja ukupnog broja stanovnika, već da će se ono povećavati. U 1985. godini predviđa se da će na području općine živjeti oko 49.000 stanovnika, ili oko 2,5 posto više od 1971. godine.

U ekonomsko socijalnoj strukturi stanovništva doći će do promjena, a što je vidljivo iz slijedećih podataka:

STANOVNIŠTVO	popis 1971.	GODINA		STOPA RASTA Indeks		STRUKTURA		
		1980.	Procjena 1985.	1980. 1971.	1985. 1971.	1971.	1980.	1985.
UKUPNO	47.788	48.606	49.000	101,7	102,5	100,0	100,0	100,0
— poljoprivredno	21.759	19.000	18.000	87,3	82,7	45,5	39,0	36,7
— nepoljoprivredno	26.029	29.606	31.000	113,7	119,1	54,5	61,0	63,3

KRETANJE ZAPOSLENOSTI I MOGUĆNOSTI ZAPOSILJAVANJA

Na kraju 1976. godine u društvenom sektoru bilo je zaposleno 3840 radnika ili vrlo malih 8 posto od ukupnog broja stanovnika (broj stanovnika prema popisu 1971. godine). U Zajednici

općina Bjelovar bilo je 15 posto, a u SR Hrvatskoj 25,7 posto zaposlenih.

Na osnovi kretanja zaposlenosti 1976 — 80., kao i sagledivih mogućnosti zapošljavanja u idućem vremenskom razdoblju, očekuju se slijedeće promjene:

	1976.	1980.	Stopa rasta 1976/80.	1985.	Indeks 1985/80.	Stopa rasta 1981/85.
Društveni sektor						
Ukupno	3840	5754	10,6	6956	120,9	3,9
Privreda	2896	4728	13,0	5898	124,7	4,6
Neprivreda	944	1026	1,9	1058	103,1	0,6
Privatni sektor	204	230	3,1	245	106,5	1,5
Ukupno	4044	5984	10,3	7201	120,2	3,7

Na kraju 1980. godine predviđa se da će biti ukupno zaposlenih u društvenom i privatnom sektoru 5984 ili 11,7 posto, a u 1985. 7201 ili 14,7 posto od ukupnog broja stanovnika općine.

U politici zapošljavanja naročito pažnja će se obratiti zapošljavanju mladih stručnih kadrova, a u tom cilju usmjerit će se i politika kreditiranja učenika i studenata.

PROMJENE PRIVREDNE STRUKTURE I KRETANJE DRUŠTVENOG PROIZVODA

Dosadašnji privredni razvoj od 1975. godine, kao i njegov nastavak u razdoblju 1981—85. go-

dina, donosi slijedeće promjene u strukturi društvenog i privatnog sektora:

Učešće društvenog proizvoda društvenog sektora privrede u odnosu na ukupni iznos društvenog proizvoda općine (društveni sektor i privatni sektor) još uvijek vidno zaostaje, jer je u 1975. godini u Zajednici općina Bjelovar društveni sektor u društvenom proizvodu sudjelovao 67,1 posto, a u SR Hrvatskoj 86,7 posto, a predviđa se u 1980. godini u Zajednici općina Bjelovar 73 posto, a u SR Hrvatskoj 88,3 posto.

STRUKTURA DRUŠTVENOG PROIZVODA 1975 — 1985. ČISTE DJELATNOSTI

POKAZATELJI	OPĆINA ĐURĐEVAC		KOMULATIV		KOMULATIV	
	1975.	1981.	1976—1980.	1981.	1985.	1981—1985.
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
— društveni	52,6	63,2	59,7	64,5	70,0	67,5
— privatni	47,4	36,8	40,3	35,5	30,0	32,5
INDUSTRIJA	24,9	35,7	30,7	36,8	40,4	38,8
POLJOPRIVREDA	45,8	37,3	40,3	36,2	32,2	34,0
— društveni	4,5	5,5	5,2	5,6	6,6	6,1
— privatni	41,3	31,8	35,1	30,6	25,6	27,6
ŠUMARSTVO	7,2	5,0	5,2	4,8	4,0	4,4
GRAĐEVINARSTVO	2,9	3,4	5,3	3,3	3,0	3,1
— društveni	1,2	0,6	2,9	0,6	0,6	0,6
— privatni	1,7	2,8	2,4	2,7	2,4	2,5
VODOPRIVREDA	1,3	1,3	1,2	1,3	1,4	1,4
PROMET I VEZE	1,7	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
— društveni	1,0	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
— privatni	0,7	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
TRGOVINA	11,1	13,1	12,6	13,4	14,8	14,1
UGOSTITELJSTVO	2,3	2,1	1,8	2,1	2,1	2,1
— društveni	1,3	1,4	1,2	1,4	1,5	1,5
— privatni	1,0	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6
ZANATSTVO	2,8	1,2	1,9	1,1	1,0	1,1
— društveni	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
— privatni	2,7	2,0	1,7	1,0	0,8	0,8

U ukupnom privrednom razvoju industrija će imati sve veći značaj i 1985. godine u ukupnom društvenom proizvodu sudjelovat će sa 40,4 posto, a poljoprivrede s 32,2 posto.

INVESTICIJSKA AKTIVNOST

Investicijska aktivnost do 1975. godine bila je neznatna, da bi u srednjoročnom planskom razdoblju 1975-80. godina bila naročito intenzivna, a posebno u 1979. i 1980. godini.

PREGLED BROJA INVESTITORA I INVESTICIJSKIH OBJEKATA I PREDRAČUNSKA VRIJEDNOST NA DAN 31. OŽUJAK 1980. GODINE

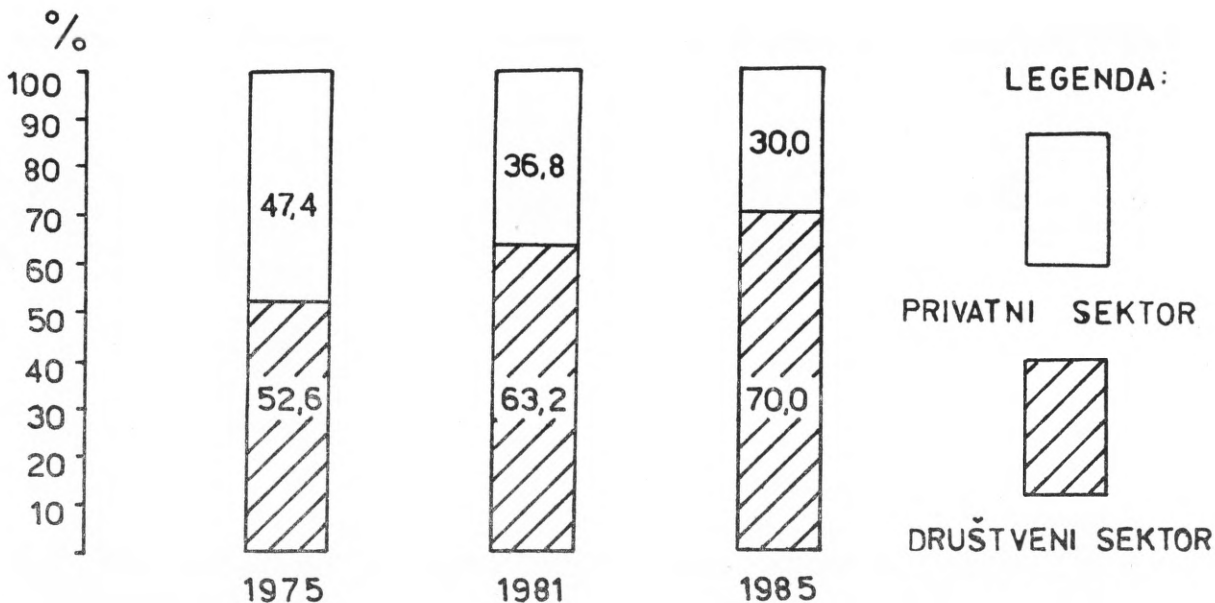
Oblast	Broj investitora	Broj investicijskih objekata	Ukupno predrač. vrijednost u 000 dinara
Industrija	5	8	516.059
Poljoprivrede	4	3	200.568
Vodoprivrede	1	—	—
Građevinarstvo	1	1	3.500
Promet	—	1	25.625
Trgovina	2	3	98.234
Ugostiteljstvo	1	1	95.480
Financ. tehn. usluge	—	2	20.940
UKUPNO PRIVREDA:	14	19	960.406
Stamb. kom. djel.	—	2	27.980
Obraz., znanost, kult.	1	4	79.803
DPZ, DPO	4	—	—
UKUPNO NEPRIVREDA:	5	6	107.783
SVEUKUPNO:	19	25	1.068.189

Najznačajnije investicije su slijedeće:

Investitor i investicijski objekti	Ukupna pred. vrijed.
»Podravina« OOUR »Programat« Đurđevac	
— Tvorn. suhe žbuke Đurđevac	95,467.000
— Tvornica izolacijskih materijala Đurđevac	212,410.000
»Interprodukt« Pitomača	
— Stočna farma u Starom Gracu	75,866.000
»Plod« Radna organizacija u osnivanju Đurđevac	
— Staklenici u Đurđevcu	74,690.000
»Sloga« OOUR Trgovina Đurđevac	
— Robna kuća u Đurđevcu	77,319.000
»Sloga« OOUR Ugostit. i turizam Đurđevac	
— Hotel »B« kategorije u Đurđevcu	95,480.000
UKUPNO:	631,232.000

U posljednje dvije godine investicijska aktivnost bila je intenzivna u industriji, trgovini i ugostiteljstvu. U investicijskoj politici najvažniji zadatak je kako što prije završiti sve postojeće investicije, a u slijedećim godinama nove investicije prvenstveno će biti iz djelatnosti industrije i poljoprivrede.

Investicije u neprivrednim djelatnostima bit će ovisne od materijalnih mogućnosti udruženog rada, a odnosit će se na gradnju školskog prostora, dječje vrtiće i komunalne objekte, a u čemu će vidnu ulogu imati i samodoprinosi radnih ljudi i građana u mjesnim zajednicama.

Sudjelovanje društvenog i privatnog sektora u formiranju društvenog proizvoda općine Đurđevac 1975. i plan za 1981. i 1985. godinu

MOGUĆNOSTI I PRAVCI RAZVOJA PRIVREDNIH DJELATNOSTI

Dosadašnji privredni razvoj kao i postignuti stupanj razvoja usmjeruju i u budućem razdoblju na razvoj industrije, poljoprivrede, šumarstva, građevinarstva, proizvodnju plina, trgovine i ugostiteljstva. Razvoj ostalih djelatnosti u velikoj će mjeri ovisiti od ekonomskih kretanja u osnovnim pravcima privrednog razvoja. Industrija, kao sekundarna privredna djelatnost, postigla je u proteklih nekoliko godina najbrži privredni rast u odnosu na druge grane privredivanja i vrlo brzo povećavalo se njeno učešće u strukturi društvenog proizvoda, a što je vidljivo iz slijedećeg:

Učešće industrije u društvenom proizvodu

1973. godine	16,7 posto
1978. godine	32,7 posto
1980. godine	35,6 posto
1985. godine	40,4 posto

Razvoj industrije vezan je na domaće sirovinke izvore kao što su poljoprivredni proizvodi, drveni sortimenti, prirodna nalazišta šljunka, pijeska i plina.

U okviru razvoja agroindustrijskog kompleksa izvršit će se proširenje s novim kapacitetima

u duhanskoj industriji, izgradit će se mješaonica stočne hrane i objekti za pasterizaciju višnje i ostalog voća.

Prerada poljoprivrednih sirovina čini realnu perspektivu razvoja privrede ove općine koja raspolaže s prirodnim resursima i komparativnim prednostima za intenzivnu ratarsku proizvodnju kao i proizvodnju industrijskog bilja.

Radna organizacija »Duhanprodukt« Pitomača investicijskom izgradnjom nastoji dugoročnije riješiti probleme u vezi proizvodnje duhana.

Radna organizacija »Voće-produkt« Virje uz preradu trešnji izvršit će investiranje za pasterizaciju, a u ovaj program uključuje i otkup zemljišnih površina na kojima će se saditi plantažni voćnjaci, a uspostaviti će se i kooperativni odnosi u vezi podizanja plantažnih voćnjaka kod individualnih poljoprivrednika.

U razvoju industrijske proizvodnje očekuju se veći privredni efekti u Radnoj organizaciji »Podravina« — osnovna organizacija udruženog rada »Programat« Đurđevac, jer se izgradnjom tvornice suhe žbuke, proširenjem separacije i izolacijskih materijala stvaraju povoljni uvjeti za daljnji razvoj ove privredne grane.

Tvornica školskog namještaja »Gaj« Pitomača, Tvornica za mehaničku preradu drveta i Tvornica masivnog namještaja »Bilokalnik« Koprivnica — Đurđevac kao nosioci drvene industrije predviđaju veće investicijske aktivnosti kojima bi se promijenili i nadopunili proizvodni programi. Tako se predviđa izgraditi tvor-

Proizvodnja karanfila u novopodignutim staklenicima RO »Plod« u Đurđevcu

nicu »tapeciranog« namještaja i tvornicu »elokiranog okova«.

Na osnovi kvalitetnog pijeska i potreba suvremenog građevinarstva u Tvornici »suhe žbuke« »Podravina« Đurđevac, kapaciteta 70.000 tona, proizvodit će se sve vrste žbuke koje danas zahtijeva suvremeno građevinarstvo. U pripremi je izgradnja tvornice »siliko opeke«.

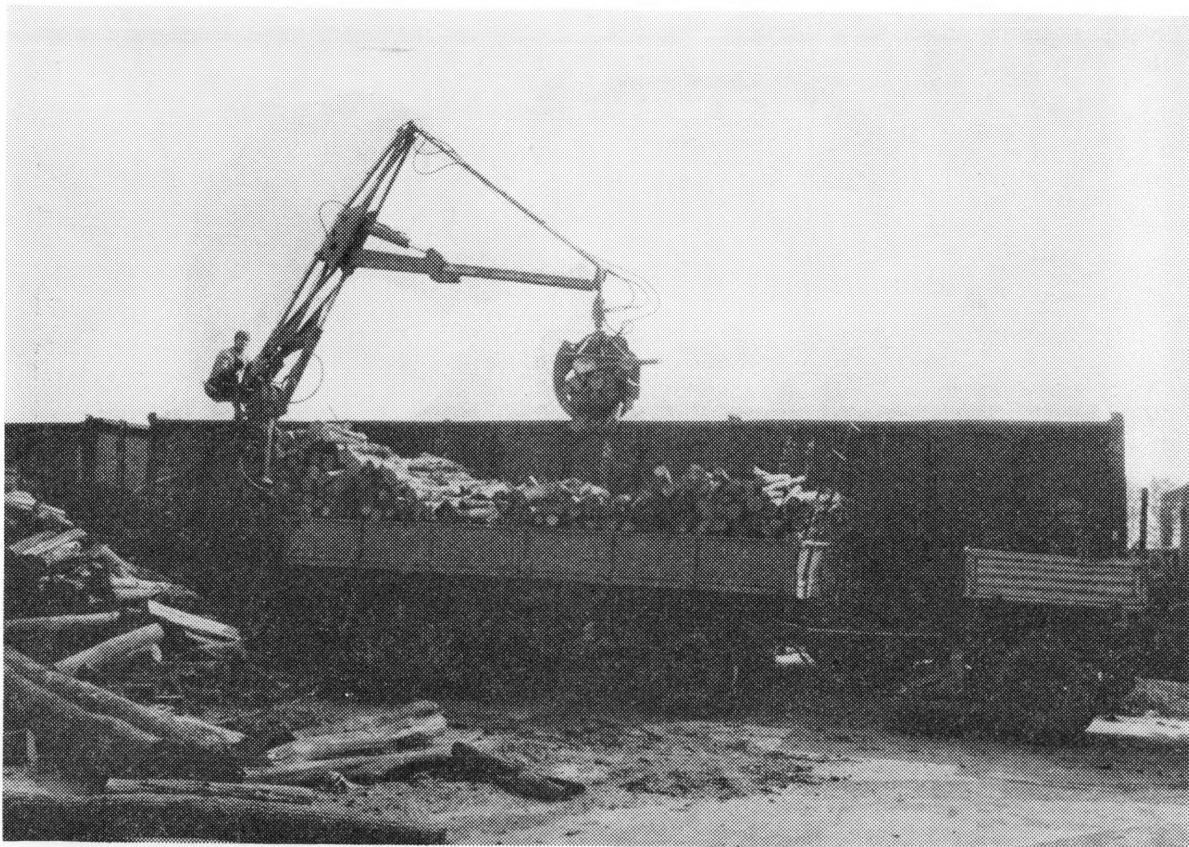
Poljoprivrednu proizvodnju karakterizira velika zastupljenost individualnog sektora poljoprivredne proizvodnje u odnosu na društveni sektor. Iako je u prosjeku seljački posjed sitan, s prosjekom oko tri katastarska jutra obradivih površina po jednom domaćinstvu, postiže se značajna poljoprivredna proizvodnja kako u ratarskim kulturama tako i u stočarstvu.

Društveni sektor poljoprivrede zastupljen je s malom površinom obradivog zemljišta sa svega 3307 katastarskih jutara i tek u posljednje vrijeme prišlo se značajnijem okrupnjavanju društvenih zemljišnih površina kroz otkup i uređenje zemljišta. Društveno zemljište posjeduju: Radna organizacija »Borik« Pitomača 2250

katastarskih jutara, Poljoprivredna zadruga Đurđevac 300 katastarskih jutara, Poljoprivredna zadruga Kalinovac 300 katastarskih jutara, dok ostale poljoprivredne zadruge raspolažu s manjim površinama. Male društvene obradive površine uvjetovane su specifičnom socijalnom strukturom stanovništva općine. U privatnom i društvenom sektoru prevladavaju tradicionalne ratarske kulture pšenica i kukuruz, a najveći dio ratarskih proizvoda je finaliziran kroz stočarsku proizvodnju, a tek manji dio se prodaje kao tržni višak.

Od industrijskih biljaka posebno se uzgaja duhan, a u duhanskoj proizvodnji s oko 3000 kooperanata ostvaruje se visok dohodak. Proizvodnja šećerne repe vrši se na manjim površinama ali se očekuje da će postati zanimljiva kultura na području općine radi izgradnje Tvornice šećera u Virovitici.

Oko tisuću hektara vinograda u privatnom vlasništvu predstavlja isto jednu značajniju proizvodnju, a koja još uvijek nije dovoljno izorganizirana i iskorištena.

Šumarstvo — značajan pravac razvoja općine Đurđevac

Ostale ratarske kulture, osim krumpira, zastupljene su u manjem opsegu i najčešće se koriste kao međuusjev, te čine dopunu u budžetu seoskih domaćinstava.

Stočarska proizvodnja osnovni je i najvažniji dio poljoprivredne proizvodnje individualnog i društvenog sektora. S oko dvadeset tisuća krava plotkinja i velikim mogućnostima u proizvodnji prasadi i utovljenih svinja, područje općine predstavlja značajnog proizvođača stoke i u širim razmjerima. Godišnje se isporučuje na tržište oko 80 tisuća komada utovljenih svinja i oko 15 tisuća komada utovljenih junadi. Visoka proizvodnja u stočarstvu nosi u sebi i neke poteškoće. Često se osjeća nedostatak stočne hrane, jer na vlastitim oranicama i livadama nema dovoljno osnovnih ratarskih proizvoda koliko je potrebno da bi se proizveo tako veliki broj stoke. Godišnje je potrebno četiri do pet tisuća vagona kvalitetne stočne hrane. Cjelokupna stočarska proizvodnja orijentirana je na primarnu proizvodnju i na taj način smo kao sirovinsko

područje stalno pod pritiskom prerađivačkih mesnih industrija koje su izvan našeg područja i nisu pod nikakvim utjecajem naših proizvođačkih organizacija.

Proizvodnja mlijeka od blizu 40 milijuna litara godišnje i tržišni višak koji se isporučuje »Sireli« Bjelovar od oko 17 milijuna litara čini veliku prihodnu stavku u seoskim domaćinstvima.

Mogućnosti u peradarskoj proizvodnji do sada nisu bile iskorištene ni u društvenom ni u privatnom sektoru, no već sada se predviđa izgradnja prve društvene peradarske farme u Kalinovcu.

U predstojećim godinama potrebno je intenzivirati iskorištavanje ratarskih površina kako pod osnovnim ratarskim kulturama, tako i pod industrijskim biljkama, a prije svega izvršiti ulaganja u okrupnjavanje zemljišta i njegovo uređenje za poljoprivrednu proizvodnju u društvenom i privatnom sektoru, ali ne zapostavljajući

Uzgoj stoke osnovica je privredne djelatnosti poljoprivrednog stanovništva đurđevačke općine

jući nijećnu ratarsku kulturu koja je već dobila mjesto u plodoredu na ovdašnjim oranicama.

Društveni sektor poljoprivrede nastavit će tendenciju povećanja i uređenja zemljišnih površina i na toj osnovi uz primjenu nove tehnologije u ishrani, kroz siliranja povećati će vlastitu stočarsku proizvodnju.

Područje pod duhanom će se povećati na onim parcelama koje nisu pogodne za drugu proizvodnju, kroz stvaranje većih robnih proizvođača uz ulaganja u kompletne linije mehanizacije, sušare i zaštitna sredstva.

Vinogradarska područja Bilo-gore udruživanjem i vinogradarske zadruge, i stvaranjem zadrugnog vinskog podruma, i punjenjem boca vinima udruženih vinogradara, mogu ostvariti veće izvore prihoda.

U radnim organizacijama gdje će doći do značajnijeg formiranja zemljišnih površina potrebno je izgraditi proizvođačke objekte — stočarske farme, ovisno prema raspoloživim zemljišnim površinama od 1000 do 3000 tovne junadi godišnje, ili oko 1000 do 5000 komada svi-

nja. Uz ove objekte nužno je graditi »repro farme« za proizvodnju teladi i prasadi. U privatnom sektoru valja podsticati robne proizvođače junadi, svinja, mlijeka i peradi.

S izgrađenim staklenicama površine šest hektara otpočela je proizvodnja cvijeća i povrća, a što ima utjecaj i na proizvodnju na privatnom sektoru. U planovima razvoja prisutna je proizvodnja lukovičastog cvijeća, sjemena trava i drugih asortimana cvijeća i povrća. Dugoročnim planovima predviđa se izgradnja 60-tak hektara staklenika, a koji bi koristili kao izvor energije toplu vodu koja bi se dobivali iz bušotina INA — Naftaplina. Ostvarenje dugoročnog plana stakleničke proizvodnje započinje već ove godine izgradnjom novih šest hektara staklenika.

Za uspješniji razvoj cjelokupnog agrokompleksa potrebno je izvršiti samoupravno povezivanje svih poljoprivrednih organizacija i stvoriti takve organizacijske oblike udruženih individualnih poljoprivrednika na samoupravnim osnovama s poljoprivrednim radnim organizacija-

ma, koji će biti garancija ostvarenja razvojnih programa i stabilne poljoprivredne proizvodnje.

Sumarstvo je važna privredna grana, jer od 20.786 hektara šumskog zemljišta, u društvenom vlasništvu se nalazi 17.268 hektara ili 83 posto, a u privatnom sektoru 3518 hektara ili 17 posto. Karakteristika šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu je usitnjenost parcela i koje su često razbacane između poljoprivrednih površina. Uzgoj i sječa tih šuma je neplanska, zbog toga je i priraštaj drvene mase vrlo nizak. Putem društveno-političke zajednice provest će se program uzgoja i eksploatacije privatnih šuma, a time će se stvoriti i bolja osnova za racionalno šumsko gospodarenje.

Sumama u društvenom vlasništvu upravljaju dvije osnovne organizacije udruženog rada u Đurđevcu i Pitomači. Njihova investicijska ulaganja predviđaju se najvećim dijelom na biološke investicije, dok će ostali dio ulaganja biti za nabavu opreme, gradnju šumskih puteva i drugih objekata. Vrše se dogovori za zajednička ulaganja u biološke investicije od strane drvene industrije i šumarstva, kao i za njihovo uže poslovno povezivanje.

Građevinska djelatnost počela se razvijati na području općine prije nekoliko godina u organizaciji udruženog rada »Podravina« Đurđevac, da bi, od nedavnih oko 120 radnika pretežno nekvalificiranih koji su obavljali pomoćne poslove za INA — Naftaplina Zagreb, narasli na preko 500 zaposlenih.

Proizvodni program prilagođen je suvremenim zahtjevima montažne izgradnje, a to su tvornički prostori, marketi, hladnjače, autobusni kolodvori, benzinske crpke, skladišta i drugi slični objekti. Daljnja orijentacija je osposobljavanje za izgradnju stambenih objekata. Razvojem plinifikacije na općini i širem području razvio se drugi oblik građevinske djelatnosti, a to je izgradnja plinovoda, centralnih grijanja, vodovoda i ostalih cijevnih sistema.

Proizvodnja nafte i plina na području općine vrši se na nekoliko nalazišta, a posebno veća proizvodnja plina očekuje se do kraja 1980. godine.

Na području općine otkrivena su slijedeća nalazišta plina i nafte:

Polje Ferdinandovac otkriveno je 1959. godine. Proizvodnja nafte počela je 1970, a plina 1973. godine. U toku je proizvodnja nafte i plina iz naftnih bušotina i dijelom plina iz plinskih bušotina. Plin se izravno otprema potrošačima u Ferdinandovac, Kalinovac i Radnoj organizaciji »Plod« Đurđevac za stakleničku proizvodnju.

Polje »Bilo« otkriveno je 1969. godine, a proizvodnja nafte počela je 1972. godine. Polje se većim dijelom nalazi na području đurđevačke općine, a manjim dijelom na području općine Bjelovar.

Polje Molve otkriveno je 1974. godine i predstavlja najperspektivnije plinsko polje u SR Hrvatskoj. Očekuje se početak proizvodnje plina do kraja 1980. godine. Polje je smješteno na granici općina Đurđevac i Koprivnica, ali veći dio polja nalazi se na području općine Đurđevac.

Polje Kalinovac otkriveno je 1978. godine. Predstavlja perspektivno plinsko — kondenzatno ležište. U toku su daljnja istraživanja. Na području općine izgrađeni su značajni magistralni plinski sistemi. Izgradnjom magistralnog plinovoda Sandrovac — Budrovac — Koprivnica 1970. godine i proizvodnjom plina na polju Ferdinandovac 1973. godine plinificiraju se naselja: Đurđevac, Virje, Ferdinandovac, Kalinovac, Čepelovac, Budrovac, Pitomača, Kloštar Podravski i druga.

Na području općine nalazi se važno čvorište plinskog sistema SR Hrvatske, a to su magistralni plinovodi kojima se doprema plin iz Slavonije, Sovjetskog Saveza preko Slovenije i Legrada, a od čvorišta Đurđevac produžuje se za Ivanić Grad i Zagreb.

Perspektivno se može očekivati da će na području općine biti najveća koncentracija proizvodnje i transporta zemnog plina u našoj republici.

Kroz područje općine prolazi i Jugoslavenski naftovod kojim prolazi nafta iz Bakra za NR Mađarsku. Za privremeno uskladištenje sirove nafte izgrađen je terminal između Virja i Molvi.

Trgovina kao posrednik između proizvođača i potrošača suočena je s nizom problema s obzirom na relativno brzi porast osobne potrošnje koja se reflektira na povećanje potrošnje roba. Organizacija udruženog rada »Sloga« Đurđevac glavni je nosilac organizacije robnog prometa. Ova organizacija izdvaja velika materijalna sredstva za gradnju modernih poslovnih prostora: robne kuće u Pitomači i Đurđevcu, skladišta građevinskog materijala i znatnog broja prodavaonica po ostalim naseljima. U slijedećim godinama planira se gradnja marketa i supermarketa u većim mjestima na području općine kao i gradnja manjkajućih skladišta.

Ekonomska opravdanost za investicijska ulaganja u djelatnosti trgovina vidljiva je i iz učešća ove djelatnosti u strukturi društvenog proizvoda privrede općine u proteklom razdoblju.

Postotak učešća trgovine
u društvenom proizvodu

1973. godine	10,7 posto
1975. godine	11,1 posto
1977. godine	12,4 posto
1978. godine	12,6 posto
1979. godine	12,8 posto
1980. godine	13,1 posto

Ugostiteljska djelatnost nije paralelno pratila razvoj cjelokupne privrede. To je omogućilo brži razvoj privatnog sektora ove djelatnosti u kojem nije postojalo dovoljno zanimanja za unapređenje ugostiteljske djelatnosti, jer su većim dijelom građeni i otvarani ugostiteljski objekti najnižih kategorija.

Nosilac razvoja ugostiteljstva »Sloga« Đurđevac gradi hotel »B« kategorije koji će osigurati smještajni prostor kao i viši kvalitet ugostiteljskih usluga. Izgradnjom ovog hotela utjecat će se na razvoj turizma kao i lovskog turizma.

Nova zgrada Srednjoškolskog centra »Vilim Galjer« u Đurđevcu

Vodoprivrednom djelatnošću bavi se Vodoprivredna radna organizacija »Bistra« Đurđevac koja će se u idućem razdoblju prvenstveno angažirati na izgradnji i održavanju vodoprivrednih objekata kao i na provođenju meliorativnih radova. Ova organizacija udruženog rada najvećim dijelom radove obavlja na području općina Đurđevac i Koprivnica, ali i šire na drugim područjima.

Zanatstvo ne ispunjava sve potrebe u cilju pružanja raznovrsnih usluga, jer se nalazi najvećim dijelom u privatnom sektoru. Posebno su prisutne potrebe za organiziranim zanatstvom za vršenje usluga servisiranja strojeva bijele tehnike, televizora, putničkih i teretnih vozila, traktora kao i drugih aparata i uređaja. Nedostaje zanatskih radnji za svakodnevne usluge: kemijske čistionice, zanatske radnje za popravke obuće i odjeće i druge.

Društveno-politička zajednica raznim mjerama podstiče razvoj zanatstva, a što će posebno činiti u odnosu na zanimanja koja sve više nestaju.

RAZVOJ DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Razvoj društvenih djelatnosti će se kretati u skladu s izraženim potrebama i realnim mogućnostima udruženog rada, radnih ljudi i građana, a što će biti prethodno utvrđeno u planovima i samoupravnim sporazumima.

U oblasti odgoja i osnovnog obrazovanja poboljšat će se uvjeti za psihofizički razvoj djece. Predškolskim odgojem obuhvatit će se veći postotak djece, a nastojat će se obuhvatiti svu djecu u godini prije uključivanja u osnovnu školu. Izvršit će se poboljšanje uvjeta rada u osnovnim školama izgradnjom novih prostora u školi Ždala, Molve, Kloštar Podravski, Ferdinandovac i Đurđevac.

Nova školska zgrada Srednjoškolskog centra »Vilim Galjer« Đurđevac omogućit će kvalitetnije usmjereno obrazovanje, a koje će se nastojati u potpunosti uskladiti s potrebama udruženog rada na području općine.

U zdravstvenoj zaštiti poboljšat će se uvjeti za pružanje primarne i polikliničko-konzilijarne

zdravstvene zaštite i izgradit će se suvremena apoteka.

U socijalnoj zaštiti suzbijati će se uzroci koji dovode do odgojne zapuštenosti djece i omladine, a veća materijalna pomoć pružat će se ostarjelom seoskom stanovništvu, kojeg ima sve više bez nasljednika.

Na području kulturne djelatnosti podsticati će se amatersko umjetničko i književno stvaralaštvo, izdavačka djelatnost i u potpunosti obnovit će se povijesno-kulturni spomenik Stari Grad Đurđevac.

U fizičkoj kulturi naročiti značaj dat će se razvoju sporta, rekreaciji radnih ljudi i izgradnji sportskih objekata.

ZAKLJUČAK

Ostvareni rezultati u prošlom razdoblju u razvoju privrede općine Đurđevac, predstavljaju dobru osnovu za daljnji razvoj u srednjoročnom planskom razdoblju od 1981—1985. godine. Može se tvrditi da se ulazi u vrijeme s povoljnom strukturom izvršenih investicija kao i onih koje su u toku, jer su od naročitog značaja za daljnji razvoj privrede ove općine.

Novi proizvodni kapaciteti, modernizirani postojeći, te poboljšana stručna struktura zaposlenih utjecat će na porast proizvodnosti rada, društvenog proizvoda i dohotka.

U novo srednjoročno razdoblje ulazi se s jasno utvrđenim pravicima privrednog razvoja kao i njihovim nosiocima, a u svim organizacijama udruženog rada već su načelno utvrđeni razvojni planovi i programi.

Privreda će zauzimati sve veće učešće u društvenom proizvodu općine. Industrijska i poljoprivredna proizvodnja bit će osnovne grane privređivanja, a u industrijskoj proizvodnji koristit će se sirovinška osnova područja općine.

Nastavit će se interesno-dohodovno poslovno udruživanje s udruženim radom razvijenijih područja.

Zaustavit će se migracija stanovništva u pravcu većih industrijskih centara, a u našim selima stvorit će se bolji uvjeti poljoprivredne proizvodnje, a time i veća socijalna sigurnost poljoprivrednika.

Školovane mlade generacije ostajat će više na području općine i time će pridonositi daljnjem razvoju općine.

Predviđenim bržim razvojem privrede stvarat će se sve bolji materijalni uvjeti života radnog čovjeka, a što i jeste osnovni smisao socijalističkog samoupravnog društva.

IZVORI

- 1) Plan društveno-ekonomskog razvoja općine Đurđevac 1976—1980.
- 2) Analiza društveno-ekonomskog razvoja općine Đurđevac 1976—1980.
- 3) Analiza mogućnosti društveno-ekonomskog razvoja općine Đurđevac 1981—1985.
- 4) Društveni plan Zajednice općina Bjelovar 1976—1980.
- 5) Društveni plan SR Hrvatske 1976—1980.
- 6) Nacrti dogovora o osnovama Društvenog plana SR Hrvatske za razdoblje 1981—1985.
- 7) Analiza uvjeta i mogućnosti društveno-ekonomskog razvoja SR Hrvatske u razdoblju od 1981—1985.
- 8) Informacija Službe društvenog knjigovodstva Bjelovar o investicijskoj aktivnosti na području općine Đurđevac.
- 9) Statistički godišnjaci SFRJ za 1971, 1975, 1976, 1977, 1978. i 1979.